

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ras, och förr eller senare kommer den väl också inom riksdagen att vara ersatt af män med mindre urbanitet, gröfre näfvar och »större sinne för realpolitik» som det brukar heta om folk, hvilka utan vidare kunna svära på ett partiprogram.

En af de äldre, som nu vid senaste Första-kammaralet i Karlstad fått maka åt sig, är lektor Säve, och att han fallit igenom, är säkerligen att betrakta som en förlust för alla kvinnosaksvänner, af hvilken partifärg de än må vara. Af den värtalighet jag ofvan skisserat har lektor Säve otvifvelaktigt det modernaste kynnet, något som nog har icke så litet att göra med hans egenskap af modern historiker. Enligt min mening har det varit en olycka för vår nutida partipolitik, att den har så föga känning med 1800-talets historia. En nutida svensk känner i regel politiken på Gustaf Adolfs tid vida bättre än politiken på Karl Johans eller Oskar I:s. Vi hota att på det politiska området få samma förakt för det »gammalmodiga» i motsats mot det verkligt *gamla*, som vi redan fått på möbelstilarnas gebiet, men när det gäller politik, kan detta förakt hämnas sig genom bristen på historisk kontinuitet i partilifvet. Lektor Säve hör till de få svenskar, som företrädesvis ägnat sig åt den moderna historiens område — i viss mån ett otacksamt fält, emedan man där ännu har så föga tillgång till källor och de nutida synpunkterna därför så fort föråldras. I Wallis världshistoria och i »Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar» har han författat de partier, som behandla den nyaste historien, och i sitt eget betydande verk »Napoleon III och det andra franska kejsardömet» (1901-1903) har han gett oss så godt som den enda större monografi öfver något världshistoriskt ämne från 1800-talet, vi ännu äga i svenskt original.

Detta vid sidan af en rik pedagogisk lifsgärning, från 1870 som lektor, 1883—1895 som rektor för läroverket i Karlstad, tidtals förenad med kommunal verksamhet, bl. a. som ordf. i Karlstads stadsfullmäktige. I landsting och kyrkomöte har han dessutom tjänstgjort, och sedan han 1892 insattes i Första kammaren, har han varit outtröttligt verksam som statsrevisor och utskottsmedlem. Under förhoppning att lektor Säve, frigjord från riksdagsmannavärfvet, fortfarande måtte få gagna vår sak som talare och skriftställare, aftrycka vi här en bit af hans uttalande i kvinnornas rösträttsfråga i Första kammaren d. 2 maj 1908:

”— Men nu synes det mig vara alldeles uppenbart, att med principen om allmän rösträtt låter det icke förena sig att undantaga öfver hälften af landets medborgare från denna rösträtt, Och det skydd de proportionella valen skulle gifva minoriteterna lär väl blifva illusoriskt, när det icke ens skall komma hälften af nationens medlemmar till del. — —

— — När Riksdagen fattade sitt beslut förlidet år, var det personlighetsprincipen, som för den var den bestämmande normen; men har nu Riksdagen fastslagit person-

lighetsprincipen, bör den ock, synes det mig, icke kunna utan att brista emot logikens lagar bortse från densamma, när det blir fråga om kvinnorna. — —

Emellertid skulle icke jag påyrka utsträckning af rösträtten äfven för kvinnorna, om det icke vore min fasta öfvertygelse, att sådant skulle lända till samhällets bästa. De sociala frågorna få en allt större betydelse i våra dagar än förr. De tränga sig på oss, de komma oss allt närmare in på lifvet, och det dröjer helt säkert icke länge, innan de komma att ställas allra främst på den politiska dagordningen. Se vi nu närmare på dessa frågor, så finna vi emellertid, att en stor del af dem står i det intimaste samband med hemmets förhållanden, men när så är, är det tydligt, att hemmens vårdarinnor, kvinnorna, också böra utöfva inflytande vid dessa frågors lösning; och det allra helst som de i många fall synas hafva — kanske i högre grad än männen — förutsättningar här för. Detta gäller åtminstone sådana frågor, som röra gäller barnvård, barnuppföstran, sjukvård, fattigvård, lagstiftning för nykterhet, sedlighet, kvinnors och barns arbete m. fl.“

Lydia Wahlström.

Moral.

I dagspressen ha i dessa dagar fru H. Ugland-Andersons "afslöjanden" om moralen inom det socialdemokratiska partiet — moralen i allmänhet och särskildt den sexuella — relaterats och kommenterats. Räckvidden af fru A:s anklagelser är omöjlig för den utomstående att fastställa. Hur upprörande de anförda enskilda fallen bland de organiserade arbetarne än äro, så måste man dock säga sig, att liknande fall inträffa i andra kretsar utan att den skyldige mannen för den skull förlorar sin ställning och utan att hans karriär på något sätt lider.

Mest bedröfligt verka påståendena om de socialdemokratiska ungdomsklubbarna, därför att dessa klubbar i flera fall visat så goda tendenser — exempelvis i sin hållning mot Nick-Carterlitteraturen. Men det är sannerligen icke värdt att representera för andra klasser och kretsar fariseiskt slå sig för sitt bröst och tacka Gud för att de icke äro som dessa syndare. Faktiska förhållanden, som litet emellanåt bjärt belysas af dagshändelsernas strålkastare, medgifva icke förhållelse inom något samhällslager.

Emellertid framgår ur alla sedlighetsdiskussioner som mänska rättsmedvetandets centra, hvilken möjliggör, att de en solklar sanning omöjligheten af att förena det stora flertalet män och kvinnor i en gemensam trosbekännelse om kärlekens och äktenskapets idéer och tända kättarbål för dem, som tänka på annat sätt. Men hvad vi kunna, är att råda bot för den partiella förflämningen af det allmest elementära, eljes allmängiltiga hedersbegrepp ogeneradt och ostraffadt kunna upphävas af män i förhållanden till kvinnor. En man som bevisligen stulit en summa penningar, är omöjlig på förtroendeposter, men

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
 i Dagny

om han stulit ifrån en kvinna hennes hela välfärd och sedan lämnat henne i hjälplös förtviflan, så går han tryggt vidare på förtroendets och ärans bana.

Vi måste söka skaffa bättre skydd i rättsligt och ekonomiskt hänseende för ensamma fattiga mödrar och deras barn. Och först och sist skall ansvarskänslan gent emot det kommande släktet väckas och stärkas. Trots tidens ondska visa sig dock tendenser i denna riktning.

Huru skaffa pengar till kongressen?

En viktig och på samma gång ganska bekymmersam fråga för våra små F. K. P. R. ute på landsbygden är utan tvifvel: "Hur ska vi kunna anskaffa pengar till bidrag åt kongressen"?

Som medlem af en sådan liten F. K. P. R. vill jag lämna en kort antydning om hur vår förening skaffat sig medel att tillskjuta kongresskassan.

Vi beslöto på ett af våra möten, att hvarje medlem skulle till en af föreningen anordnad och för allmänheten tillgänglig auktion bidraga med ett handarbete eller i brist därpå med något annat säljbart, såsom tårtor frukt o. d.

Auktionen gick af stapeln en lördagskväll i platsens ordenshus, som för tillfället var festligt prydd med blommor och grönt och där ett inbjudande kaffebord med diverse godsaker, skänkta af föreningsmedlemmar, stod till allmänhetens förfogande mot en liten extra afgift, under det örat fägnades af en god musik — fiol och orgel.

Stämningen var god och auktionen liflig, och vår lilla F. K. P. R:s medlemmar synnerligen belättna.

En rösträttsföreningsmedlem.

Vid all andlig strid, allt disputerande jag nu hör i världen, alla olika meningar, påståenden, alla yttranden af oklarhet, omogenhet m. m., tröstar jag mig med denna tanke: »*Tankens uppfostran!*»

Fredrika Bremer (1845).

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarata alla intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinor i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

Hvad böra högerkvinnorna göra?

Schism inom kvinnornas rösträttsföreningar! Det var den första nyhet, som mötte undertecknad, då jag efter sommarens färder i främmande land återkom till fosterjorden. Schism! Hvari bestod då den? Det gällde att få en så viktig sak klar för sig. Jo, de socialdemokratiska kvinnorna hade på en stor kongress beslutat att bryta sig ut ur de nationella rösträttsföreningarna. Och skälet? Det var den gamla historien, som vi hörde på kvinnornas rösträttskongress 1909: de socialdemokratiska kvinnorna äro ej nöjda med att arbeta för målet »rösträtt åt kvinnor på samma villkor som för män.» De fordra större rättigheter för kvinnorna, i det de begära »den allmänna, lika och direkta rösträtten utan något som helst streck.» När nu detta deras program är klart fastställt, så är det ju ärligast att säga upp kamratskapet med de nationella föreningarna, af hvars arbete de icke anse sig ha något att vinna.

Hur kommer nu detta beslut att inverka på vår landsförening? frågas det. Blir den mycket försvagad? Att profetera är ingen lätt sak, men konstatera fakta kan hvar och en, som sitter inne med nödvändiga kunskaper. Och ett faktum är, att högst få socialdemokratiska kvinnor komma att gå ut ur våra F. K. P. R. af det enkla skälet att så få funnits där. L. K. P. R:s existens är därför på intet sätt riskerad genom ofvannämnda kongressbeslut. De socialdemokratiska kvinnorna ha med några få goda undantag icke utträttat så mycket i de svenska F. K. P. R. Den borgerliga vänsterns och högerens kvinnor är det, som satt igång rösträttsrörelsen och burit dagens mesta tunga och hetta. Nu äro de ensamma om att föra saken fram till målet, och fördenskull böra de hålla blott fastare tillsammans, och med all makt värna om sin rösträttsrörelse. Jag nämnde med flit vänstern först, ty de liberala kvinnorna äro i flertalet. Det ligger i sakens natur, att det skall så vara — — *till en början.* Men *icke* i fortsättningen. Sedan högerkvinnorna betänkt sig, måste de handla. Med all säkerhet finnas otaligt många högerkvinnor, som vilja rösträtt för kvinnor men som ännu icke uttalat sig. Många ha hållit sig undan, rädda för samarbetet med de socialdemokratiska kvinnorna. Nu bör denna fruktan, som dock förut varit tämligen omotiverad, vara helt undanröjd. Må de träda fram och sluta sig till F. K. P. R., alla, som vilja kvinnans *fulla* erkännande som medborgare!

En stor kvinnorösträttskongress skall äga rum i Sverige nästa sommar. Vi vänta till densamma långväga gäster, framstående kvinnor från främmande länder, kvinnor af hvilka vi ha mycket att lära och till hvars ord vi komma att med intresse lyssna. Vid ett besök, som jag i somras gjorde

hos Mrs Chapman Catt, uttryckte vår älskvärda president sin glädje öfver att få hålla nästa kongress i Sverige, för hvars rösträttsrörelse hon har den allra största aktning och beundran. Det gäller alltså för oss att så sköta oss, att våra gästers förväntningar icke gäckas. Alla, som vilja, kunna komma med och hjälpa till att gifva dem ett värdigt mottagande. Vägen dit går genom rösträttsföreningarna. Blifven medlemmar, I alla, som i Edert sinne gilla saken, men ännu ej »kommit er för»! Hjälp till att samla pengar till kongressen, och kom sedan och blifven deltagare, ty intet vidgar sinnet så och gör intresset så varmt som det att blicka in i andras arbete och andras svårigheter.

Jenny Wallerstedt.

Inbjudan.

Kvindelig Læseforening i Köpenhamn inviger inom kort sitt nya hem, ett palats öfver hvilket icke blott Danmarks men hela Nordens kvinnor kunna känna sig stolta.

Till firande af denna tilldragelse i den nordiska kvinnovärlden ämna grannländernas kvinnor skänka en gåfva till prydnad i Kvindelig Læseforening.

Vi antaga att många bland vårt lands kvinnor önska sända någon minnesgåfva, förfärdigad af kvinnohänder, och inbjuda därför till insamling af penningmedel till inköp af ett konstindustriellt eller konstföremål, beroende på slutsummans storlek.

Penningbidrag, stora eller små, torde sändas till tidningen Iduns expedition före 15 oktober, då redovisning öfver influtna medel där finnes tillgänglig.

Eva v. Bahr   *Signe Bergman*   *Hilma Borelius*
Docent.   Bankkassör.   Fil. dr.

Kristina Borg   *Sofia Gumælius*
Fru.   Direktör.

Emilia Broomé

byråföreståndare i Centralförbundet för socialt arbete.

Ann-Margret Holmgren
f. Tersmeden

v. Ordf. i Sveriges kvinnliga fredsförening.

Anna Lindhagen   *Helena Nyblom*
Fattigvårdsinspektör.   Författarinna.

Valfrid Palmgren   *Augusta Tonning*
Fil. dr.   Fru.

Axianne Thorstenson

Byråföreståndarinna i Fredrika Bremer-Förbundet.

Lydia Wahlström

Fil. d.r., Ordf. i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Anna Whitlock

Skolföreståndarinna.

Våra ärade läsare

uppmanas vördsamt att ifrigt verka för DAGNYS spridning genom värfvande af nya prenumeranter.

Märkeskvinnor inom den tyska rösträttsrörelsen.

Intervju med en från Berlin återkommen svenska.

”Hvad jag tänker om de tyska feministerna, som jag hörde på så många möten i Berlin, och hur jag tror de ta brytningen inom rösträttsrörelsen? Verkligt lära känna en rörelse gör man bäst genom bekantskap med dess betydande personligheter, och jag vill nu säga er några af de intryck jag fått af dem.

Fremst måste jag tänka på Minna Cauer, hon gör afgjordt det starkaste intrycket, hon är rösträttsveteranen. Man tycker nästan det är ett stycke historia, när man betänker hvad hon hunnit vara med om. Hon är sjuttio år, och hon mottar en visserligen med den förklaringen, att hon är sjuk och trött, men vi unga måste ändå tänka: om vi ägde denna andliga kraft! Hon är inne i allt, hon känner hvarje vrå i Tysklands politiska värld, hon tycks kunna förutsäga hvarje drag på det politiska schackbrädet. Hon är radikal och är redaktör för den betydande veckotidning ”Die Frauenbewegung”, som nästan är ett politiskt organ och som har den utmärkta månadsbilagan ”Blatt für Frauenstimmrecht”, en krönika öfver vårt rösträttsarbete i hela världen redigerad af jur. doktor Anita Augspurg.

En icke mindre utpräglad personlighet är Toni Breitscheid, men så för hon också ett för en intellektuellt utvecklade, socialt anlagd kvinna idealiskt lif. Hennes man är politiker, redaktör för det radikala bladet ”Das freie Volk”, och i ett förtjusande hem i Westend i Berlin sköter hon två små barn och talar politik med sin man och hans vänner. Hon är sekreterare i den preussiska landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt berlinafdelning, och hon är som kvinna ett levande bevis mot antifeministernas föreställning om en rösträttskvinna. Hon är diskret i sitt väsen, en intagande värdinna. Ovillkorligen får man vid hennes åsyn i minnet Goethes ord:

Willst du genan erfahren was sich ziemt,
So frage nur bei edlen Frauen an.

Denn ihnen ist am meisten dran gelegen
Dass alles wohl sich zieme was geschieht.

Inom den nybildade ”Demokratische Vereinigung” är fru Breitscheid en ledande personlighet, och hon har allt fog att vara det, ty detta är det enda politiska parti, som tagit kvinnans rösträtt på sitt program.

Hennes salong en söndag förmiddag, när hon läste korrektur till en propagandaartikel och hade sin lilla tvååriga pojke i knät, är en ljus och vacker bild som jag minnes. När hon talar offentligt är hon lugn och säker och behärskar mängden, hon hänför icke men hon är klar och trygg, och antifeministerna säga om henne: Hon är lika redig som en karl.

En typ mycket olik dessa båda är fru Regine Deutsch, som är en framstående folktalarinna. Hennes yttre verkar

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

Tvätt- & Strykinrättningen

EXCELSIOR

35 Birger Jarls gatan (öfre porten)
Allmänna och Rikstelefon 93 27

Utför all slags tvätt, såväl för familjer som hotell m. m. jämväl gardintvätt
Maskiner af modernaste beskaffenhet.

idel enkelhet, en rät och slät tysk borgarfru. Men man blef slagen af förvåning, då hon vid ett protestmöte under valdemonstrationernas dagar utvecklade hela sin harm i ett glödande tal, som höll församlingen fångslad och andlös. Hon var liten, men hon blef stor, man glömde hennes hatt och hennes rysliga kjol, och bland mängden hörde man både borgare och arbetare säga: Det är ett stilig fruntimmer.

Så ha vi Adèle Schreiber, som i sitt hem i yttersta Westend, där en intellektuell krets ofta samlas, låter en glömma att hon är en socialt intresserad, en politisk agitator, för att i stället fångas som en intagande kvinnlig företeelse. Hon är wienska och judinna. Hon har ett rikt mörkt hår, ögon af obeskriflig färg men med en blick så mäktig, att den, när hon talar, hypnotiserar mängden, och hennes klangfulla, mjuka röst är som en lockande fanfar för frigörelse. Äfven om Adèle Schreiber ej utslutande är rösträttskvinna, så är dock rösträtten hennes främsta mål. En tysk riksdagsman sade om henne, där hon stod mörkhyad och smidig i sin åtsmygande dräkt: Hon är som en egyptisk vildkatt.

Hon är outröttligt verksam. Hon har organiserat en mängd föreningar, varit ombud vid kongresser i barnavård, rösträtt och andra kvinnofrågor, och hon talar med lika ledighet de två andra stora språken som sitt eget.

Ett ännu mäktigare intryck än dessa tre sista gör dock Lilly Braun — socialdemokrat i åskådning, men med ett aristokratiskt blod, som icke förnekar sig. Hon är stor och stark, en Bavariatyp, närmar sig nu femtitalet, verkar imponerande. Ingen skulle tänka sig att ha en socialistkvinna framför sig, när man ser hennes furstliga apparition och hur hon gör "les honneurs" i sitt långt utanför staden belägna hem, inredt med gammaldags värdighet och enkel smak och där man framför allt lägger märke till de utsökta banden på salongsbordets böcker.

Man känner sig nästan beklämd inför det starka intrycket af hennes personlighet, en känsla som ökas vid läsningen af hennes arbete: "Memoiren einer Socialistin".

Vi tala naturligtvis, Lilly Braun och jag, om rösträtt, om hon också icke såsom tysk socialdemokrat är rösträttskvinna framför allt annat. Man förstår mycket väl, när man lärt känna Lilly Braun, att hon icke blifvit socialist genom inre strider utan genom medfödd opposition mot den miljö, i hvilken hon är uppfödd.

Det är folkbildningssidan af sitt partis sträfvanden hon ägnat sig åt, och för denna är hon klippt och skuren. Hennes föredrag i Berlin om revolutionens kvinnor voro på sin tid öfverfulla.

Ja, där har ni några stycken ur eliten af den tyska, kvinnliga rösträttsvärlden."

"Och Köpenhamnsresolutionen angående utbrytningen?"

"I Tyskland kommer dess antagande knappt att spela någon roll, den kommer näppeligen att förändra något. Det är betecknande att den utgått från det tyska partiet: i dess land fanns knappast något band att slita. Redan på den internationella kongressen 1896 förklarade Lilly Braun och Klara Zetkin, att de aldrig skulle arbeta tillsammans med de borgerliga kvinnorna, och i intet land har afstån-

det mellan borgerlig och socialdemokratisk kvinnorörelse varit så bestämdt.

Äfven innan den nu officiella schismen kom, hade de båda partierna klart för sig, att de icke få något af hvarandra, att de bäst gå hvar sin väg. De tyska borgerliga kvinnorna ha det dock synnerligen svårt på grund af partiställningen inom landet. Högern vill ej höra talas om deras kraf, icke ens enstaka högermän såsom hos oss. En grupp liberaler har visserligen arbetat för bättre undervisning åt kvinnorna, och sedan två år äga ju tyskorna verkligen föreningsrätt och arbeta tillsammans med männen i alla valkampanjer. Men under de nu rådande valförhållandena anse sig männen icke kunna och vilja icke göra något för kvinnorna.

"Demokratische Vereinigung" är den enda sammanlutning, som upptagit deras fordran, men den äger endast 8,000 medlemmar öfver hela landet. Såsom ett parti, som ännu ej är representeradt i riksdagen, har det naturligt nog en myckenhet svårigheter att strida mot.

De borgerliga kvinnorna arbeta dock för sin sak förhoppningsfullt och tryggt äfven utan de socialdemokratiska. Deras egen rörelse står på en bred demokratisk basis och är stark och lifskraftig i sig själf."

Hilda Sachs.

Föreningsmeddelanden.

Stockholms F. K. P. R. sammanträder måndagen den 10 okt. kl. 7,30 e. m. i Landtbruksakademiens sal för öfverläggning om förslag om språkkurser med anledning af den internationella rösträttskongressen, om nästa Centralstyrelsemötes förläggaude till Stockholm, m. fl. frågor. Föredrag om "Mary Wollstonecraft, en kvinnorörelsens pionär" kommer att hållas af fröken Anna Kleman.

Uppsala kvinnliga studentförening hade den 27 sept. sitt första sammanträde för terminen, hvarvid val af styrelse förrättades. Till ordförande utsågs jur. stud. Eva Andén, till vice ordförande fil. stud. Ebba Bring, till sekreterare fil. stud. Gunhild Bergh.

Rättelse.

"Kvinnorna och fullmaktstjänsterna." I den artikel hvilken under denna rubrik inflöt i sist förflutna veckan, nummer, hade ett misstag insmugit sig. Står: "Så är det starkt i fråga att beträffande lärarinnorna vid statens skolor framflytta afgångsåldern från 55 till 60 år." Skall vara: "— — — beträffande lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter framflytta — — —"

Annonsera i Dagny!

GAHNS

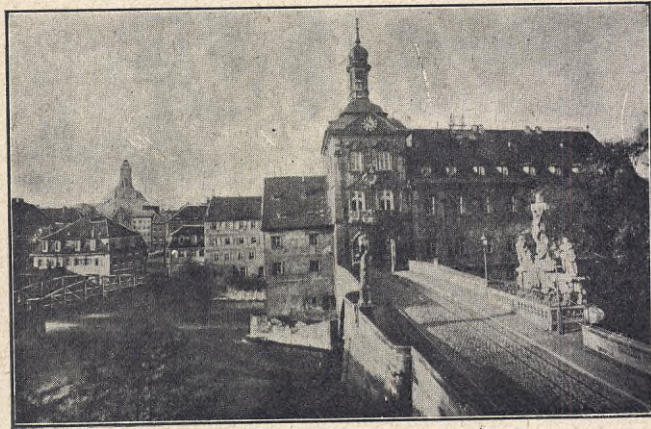
Normal-, Skrif- och Kopie-Bläck, af Kungl. Kontroll- och Justeringsstyrelsen godkändt som Svenskt Normal-Bläck, tillverkad af Henrik Gahns Aseptin-Amykos-Aktiebolag Upsala. Flyter lätt, kopierar utmärkt, bildar ej bottensats, är mycket hållbart och angriper ej penna.

Germansk vallfärd.

Text till bilder.

II.

Rådhusbron i Bamberg.

Helgonfesten.

Helige Heinrich, hvilken sommarotta! Himlen brinner blått öfver de röda taken, och gatan lyser helgdagshvit genom morgonskuggans flor. Jag störtar in till min reskamrat, extatiskt ropande: "Maria hat geholfen!" Högtidligt ljuder tillbaka: "Und wird wieder helfen." Inför oräkneliga altaren ha vi uppsändt bönesuckar om vackert väder till denna dag.

Efter en tacksam blick upp till madonnabilden i hotellmurens nisch hasta vi ut i festvimlet. Öfver rådhusbron bär vägen mellan en krucifixgrupp och en biskopsstaty. De svartbruna rucklen, som i förtonande räcka luta sina loggior och murkna träaltaner öfver den speglande floden, ha smyckat sig med fromma löfgirlander i stället för uthängd tvätt, och den heliga Kunigunda, som bevakar nästa bro, höjer sig ur en rabatt af blomkrukor.

Ett mullrande sorl nalkas från domhöjden. Processionen kommer. Folkmassan packar ihop sig till två andaktsfulla häckar. Bondgummor i rödbrokiga helgdagshucklen och med radbandet viradt om vänstra handen sträva att tränga sina af en otrolig massa kjolar utvidgade gestalter i främsta ledet.

Nu blänker det i kröken af standar och gyllne relikvarier. Sorlet ordnar sig till ett taktmässigt, brådskande rabbel: "Vater unser" ur några hundra strupar.

Här tåga sömmerskor och magistratspersoner, militärer och handverkare. Ölfylliga herrar i redingote och hvit halsduk prisge sin kala hjässa åt julisolens brand. Skrånas skyddshelgon vackla majestätiskt fram oifvan dignande, kranssprydda bärares skuldror. Efter käckt marscherande skolpojkar och små, små hvitklädda flickor, bärande palmkvistar eller liljestänglar och hållna i ordning af rödblommiga nunnor, följer en flock svartmuskiga, breda franciskaner med smutsgrå tonsur och hvasst glödande ögon. Unga kleriker trafva ansträngdt sedigt med händerna korslagda och instuckna i ärmarna, men de vio-

letta domherrarna i sina läckra spets skjortor promenera med fryntligt vårdslös elegans.

Den helige Heinrichs och den heliga Kunigundas kranier i sina juvelgnistrande gulfodral ha längesedan försvunnit ur sikte, det heliga korset med sin ännu heligare träflisa har passerat och ett väntansfullt mummel går genom hopen: "Jetzt kommt das Allerheiligste." Som kullvräkt af en stormil sjunker den på knä och ärkebiskopens guldstyfva, bländhvita uppenbarelse under sin baldakin skrider i triumf genom de slagna leden, lyftande monstransen i stadiga händer.

Under himlens solblå glöd hvilar Bamberg, de sju kullarnas klerikala stad, lyckligt leende, en seklernas helgonfest, skapad af en praktkär fromhet, som bäst uttrycker sitt väsen i barockens öfvermodiga och profana former.

Men när natten faller öfver det heliga Bamberg, sväfva spöken mellan gatornas helgonnischer, barocka skepnader ur de historier Hoffmann diktade här i sina kappellmästarår. Ja, han spökar här själf, ty hur skulle den, som en gång skådat Bamberg, finna ro i grafven på en berlinsk kyrkogård!

Nürnbergens genius.

Nürnbergens madonna.

Öfver stadsportarna läses i osynlig guldskrift: English spöken. Och därunder ett epitafium: Hic jace Nürnberg. Stanna, vandrare, och gjut en tår.

Ja gråt, vandrare, men stanna för Guds skull inte, ty här pågår en rasande trafik. Spårvagnarna ringa så tätt som mässklockorna i Bamberg, automobilerna genskjuta dig som i Stockholm och svårligen möter du så många och så lastade mailcoaches på någon annan fläck af världen. Raska på, vandrare, så du hinner med åtminstone de gröfsta sevärheterna. Strömmen visar vägen med kodaks och kikare och tjocka röda böcker.

Följ beskedligt efter och gör dig af med den högfärdiga romantiska inbillningen, att här ligger något och väntar på att upptäckas af dig. Här breder sig allt i öppen dag, undersökt, beskrivet, värderadt och försedt med etikett: lovely, nice, interesting, funny, picturesque o. s. v. Du behöfver bara tillse, att

alltsammans finns på sin nummerade plats och motsvarar sitt rykte — därmed är din lätta turistplikt fullgjord. Nürnberg är dött, Wackenroders och Atterboms Nürnberg, men du måste medge, att griftvården förtjänar beundran.

Men skulle svärmodet öfvermanna dig i det förbistrade Cosmopolis, som frodas ogräslikt på Nürnbergs graf, så vet jag ingen annan tillflykt för dig än en vrå i Germanisches Museum. I en liten glastäckt sal flödar eftermiddagsljuset öfver en trästatyett i hörnet, gyllenbrun mot väggens klarröda sammet. Ack, Nürnbergs mest reproducerade konstverk, min stackars vän: du har sett det i fotografi och i ljustryck, på vykort och i din "Führer" samt i bronskopior af otaliga format ända till sigillet. Men kufva din olust, ägna godhetsfullt ett ögonkast åt originalet — och den dagen ser du ingenting mer.

"Die trauernde Maria" heter hon, och titeln madonna, hvarmed man trott sig ära henne, tillbakavisar hon otydigt. Hvad har den fjäskiga välska glosan, skapad för dekolleterade och tveydiga italienskor, att skaffa med denna ädelsköna germanska kvinna! Du anar grunden till den höga sorg, som gåtfullt förklarar Vår Frus underbart renskurna drag. Hon är Nürnbergs genius, som vrider sina händer.

Platens staty i Ansbach.

Cypress och idyll.

Vid Ansbach stanna tågen bara för syns skull, möjligen äfven för att expediera post. Hvem skulle ha ärendet till Ansbach! Dock lär det hända någon gång om året — en älsklig gumma, som gick och pysslade på kyrkogården, berättade mig det —, att ett par djupt beslöjade damer stiga ur förstklassvagnen och fara ut med en krans till Kaspar Hausers graf. Gumman vägrade

att yttra några förmodanden om dessa damer, hennes vänligt talföra mun kneps hårdt ihop om statshemligheten. Emellertid syntes på henne, att hon visste hvad hon visste. Som bevis på legendens sanning hängde öfver den låga, breda stenens gafvelformade krön en halfvissen cypresskrans.

Kaspar Hausers dunkla, förhåxande minne kunde icke funnit en mera ljust intagande och förtroligt fridfylld ort att öfverskugga än detta undanstickna Ansbach. Det kunde tjäna till scen för en kälkborgerlig idyll, upprunnen ur Jean Pauls magiska inbillning. Självva markgrelliga residensets mäktiga fyrkant står som god granne midt bland undersåtarna och slottsgården brukas till allmänt genomgångstorg. Hvita hus med gråa spjäl-luckor och taken helt lätt utsvängda i kanten, som en diskret antydning till rococo — det är Ansbachs hvardagsstil.

Genom slottsparkens ändlösa lindalléer åka gamla damer i rullstol och lustvandra pensionerade ämbetsmän med taktfasta käppstötar, under det ungdomen håller Tanzkränzchen med bredda smörgåsar i kungliga orangeriet. Och midt i denna kälkborgerliga idyll gömmer sig under skymmande löfkronor det namnlösa monumentet som betecknar den fläck, där Kaspar Hauser fick bane-sår.

Men strax utanför slottsparkens port står vida synlig och anspråksfull en annan Kaspar Hauser i brons, Ansbachs store skald.

Den lilla vänliga staden sköter verkligen, så godt den förmår, sina tragiska minnen. Den djupt osälle och irrande August von Platen har, såsom det plägar ske, med åren förvandlats till en kommunal prydnad, och icke utan förvånad stolthet stafva medborgarna på den minnestafva öfver en portal vid Platenstrasse, som österländskt prunkande förkunnar, att här spirade "die Tulpe des deutschen Dichtergartens."

Amerikas medeltid.

Vid Gyllne Hjortens table d'hôte härskar grafvens berömda tystnad. Blott någon gång höres från kyparna, som brådskande tassa med oerhörda fat och långsmala buteljer mellan de fullsatta borden, en kort fråga eller upplysning på landets tungomål, en vårdad engelska med omärklig bajersk brytning. Mot fondväggen sitta uppradade några bredflytande gestalter, hvilkas glasögon och ansiktsärr vitsorda tysk vetenskaplig bildning och som jäktadt bläddra i små illustrerade häften mellan rätternas. Ty serveringen går trolsnabbt men icke så raskt som germaner hinna äta.

Miss Quickly från Minneapolis och miss Readymoney från Chicago, som anländt med morgontåget från Nürnberg, vibrera af spänning. Nu, nu gäller det. Spridda brottstycken, prof, imitationer är hvad som hittills mött dem. Här, har man sagt dem, tillhandahålles den enda

Den snälla Tomten har löst Tjänarinnefrågan!

ty tvätt, rengöring
och polering

med våra välkända

LAGERMANS
TVÄTTPULVER
Kraft-skur-pulver
Kopparputs
Spiselsvärta
Surprise, silfver polervätska
Box-Calif-Crème

är intet arbete
utan ett nöje.

Kobolzeller-Thor i Rothenburg.

garanteradt äkta medeltiden, the genuine original, som konsthandlarna i Nürnberg uttrycka sig. Den rena brittiska inredningen af Gyllne Hjärtens hall och matsal ger måhända inte den riktiga försmaken, men att nödgas dinera klockan half tolf sätter i stämning.

Miss Quickly och miss Readymoney gno denna eftermiddag som tidningsbud mellan korsvirkesgaflar och snidade burspråk och släta karaktärlösa kåkar, sköna af brist på reparation. Genom tallösa porthvalf och murbågar bär det, genom bastioner och vallgångar. Till sist på en brant och slingrande stig ner i dalen, där Tauber flyter sommartrögt i sin bäcksmala fåra.

Då uppenbarar sig det sanna Rothenburg. Osannolikt som en riddarballad eller ett koloreradt vykort stiger det öfver den saftgröna kullen med de spetsiga takens röda vimmel bakom ringmur och trotsiga torn.

Miss Quickly från Minneapolis nickar och säger:

— All right.

Miss Readymoney från Chicago nickar och instämmer:

— Quite the thing.

En halftimme senare hvila de sällt under renässansarkader i fröknarna Mahler & Ressels tearoom, och miss Quickly från Minneapolis utbrister, i det hon fattar socerkåtan:

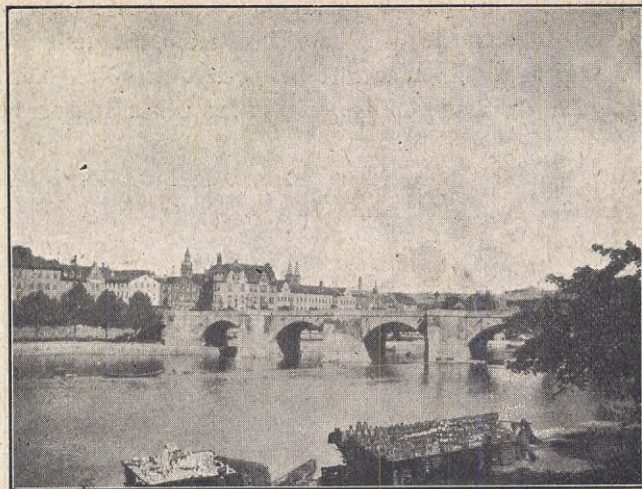
— One does feel so delightfully medieval!

Svenskarna i Würzburg.

Det finns alltså floder i detta land. Jag hade börjat anse dem för en diktarbluff, bäckar och rännilar uppsvallda af lyrisk reklam. Ack, man vet väl hur de går till: om Goethe en gång sett månen spegla sig i ett dike och versifierat intrycket, så strömmar genast en ståtlig flod genom den litterära geografin.

Men här i Würzburg har jag träffat Main, och den håller verkligen måttet. Kanske Rhen också existerar, när allt kommer omkring. Det finns de som påstå sig ha sett den.

Timmerflottar i ändlös följd åka så snabbt som i en måttlig källbacke utför strömmen och försvinna under den majestätiska bron, kantad med väderbitna helgonstatyer. På andra stranden lyser det ljusgrönt af vinberg upp mot den högttronande fästningsborgen, och här

Alte Mainbrücke i Würzburg.

nedanför Svanens matsalsfönster, min utsiktspunkt, skyles hela kajen af brokigt lergods, ty massan står på. Det är ett grant och innehållsrikt landskap jag har framför mig, men furstbiskopsstaden Würzburg är det inte.

Liksom i Bamberg gripes jag åter af en kyrksamhetsfeber och den söta, mildt omtöknande rökelsedofen blir ånyo min lifsluft. Jag dyrkar ömsom S:t Kilian och S:t Pantaleon, jag bevistar med uppbyggelse en begrafningsmässa i domen och jag följer andäktigt genom gatukrökarna en liten målerisk procession af präster och korgossar, som hastar med sista smörjelsen till något förmöget sterbhus. Detta håller jag för Würzburg och låter mig icke förvillas af det nürnbergskt högmoderna storstadslif, som grumligt sorlande svallar kring helgedomarna.

Men rundt om det fromma och det profana Würzburg sluter sig sällsamt nog en remsa Sverige. I en vrå af den berömda Ringparken hittas, om man har tur, en egendomligt vackert formad minnessten med en porträttmedaljong, under hvilken läses namnet Lindahl. Det är den svenske mästare, som har skapat detta storslagna trädgårdskonstverk och sålunda godtgjort Gustaf Adolfs härjningar, för hvilka Würzburg ännu icke upphört att rysa.

Huck Leber.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Stridsmän och sångare.** Svenska essayer af *Fredrik Böök*. — **Systrarna på Ribershus.** Af *Mathilda Malling*. — **Kärlekens förgårdar.** Roman af *Anna Wahlenberg*. — **I templets skugga.** Skuggspel i fyra akter af *Harald Wagner*. — **Den starkaste.** Roman af *W. Heimbürg*. Öfvers. af *M. Drangel*.

Wahlström & Widstrand, Stockholm: **Fjärran melodier.** Af *Mildred Thorburn-Buschke*.

Sprid Dagny!

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

MÄLARBADET

11 Handverkaregatan 11.

BAD- TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 — 38 15

A. T. 93 43 — 93 44.

Från allmänheten.

Till Red. af Dagny.

Härmed anhålles att få yttra ett par ord med anledning af artikeln "Ett inbilladt brev" i nr 38 af tidningen Dagny.

"Jag prisar dig Fader, himmelens och jordens herre, att du hafver dolt detta för visa och kloka och uppenbarat det för omyndiga" — Luk. 10: 21. — Med dessa ord om rättfärdighetsrikets art, uttalade af dess förnämsta auktoritet, synes mig frågan i "Ett inbilladt brev" bäst kunna besvaras.

Hvarför blifva icke de rättfärdiga, de som inrätta sitt lif efter sitt samvetes kraf, gillade och hyllade af sin samtid?

Därför att de äro nog "ovisa" och "okloka" att icke trakta därefter. — De ha ett annat mål, nämligen detta mästartens ord: "Fröjden Eder icke däröfver att andarna äro Eder underdåniga, utan fröjden Eder öfver att Edra namn äro skrifna i himmelen". — Luk. 10: 21. Himmeleriket, eller rättfärdighetsriket, om hvilket här talas, som om en den mest konkreta verklighet, med egna lagar och egen maktsfär, är dock "döld" för visa och kloka. Lika dolda äro dess tjänare på jorden. Börd och snille blanda ej, om de rätt ägas af dem, ty himmelrikets närhet förtar dessa företräden deras glans och gör dem själva så små. Är man "ytterst" i egna ögon, får man nog den rangen sig tilldelad äfven af andra. — Den falska andligheten däremot, både hörs och synes. Och det är den, som dragit vanära öfver himmelriket ända därhän, att man ej längre tror på dess befintlighet. Men hvar och en, som uppfyller villkoret att vara "ytterst" — att vara omyndig — skall nog förr eller senare komma i kontakt både med himmelriket och dess barn samt skönja "senapskornets" spirande i de senares hjärtan — ty sådana "barn" finnas, nu som fordom, inom alla stånd och bildningsgrader. Rättfärdighetsröster, som söka göra sig hörda och som, om de lyckades, skulle rädda mångt Sodom, finnas ock midt ibland oss. — En sådan röst i bokform, nämligen "Andens lag" af N. P. Wetterlund — 2 delar — ber jag att få omnämna.

Ett snilles verk säga många — och jag med dem. En dåres säga andra — de som skrämmas af det djupa allvaret i rösten från en högre värld. En skämtares säga åter andra — ytliga naturer, som ingenting annat förmå uppfatta än den egendomliga formen och det kraftiga, nästan drastiska ordvalet.

Väldiga andemakter mönstras upp till strid mot hvarandra just i våra dagar.

Mätte vi, svenska kvinnor, alltid befinna oss på rättfärdighetens sida! Och mätte vi söka få vår syn och hörsel ytterligt skärpta för skillnaden på äkta och oäkta värden! —

Det ökade inflytande, som vi eftersträfvä — och som vi utan tvifvel och skola erhålla, ty världsförloppet synes mig kräfvä att hvarje människoklass får tillfälle att visa hvad den bär i skölden — skall då på det kraftigaste bidra till vårt släktes befrielse från den orättfärdighets atmosfär, hvari det nu försmäktar.

C. N.

Notiser.

Kvinnorna vid statens läroanstalter. Att som sakkunniga i mån af behof deltaga i löneregleringskommitténs behandling af frågan om grunderna för utnämning och befordring af kvinnor i lärarebefattningar vid sta-

tens läroanstalter har K. m:t den 12 september förordnat rektorn vid universitetet i Lund, professor Bengt Jönsson, rektorn vid Nya elementarskolan i Stockholm, fil. dr H. Hernlund, föreståndarinnan för Nya elementarskolan för flickor i Stockholm, fil. dr Anna Ahlström, t. f. medicinalrådet F. G. Bissmark och praktiserande läkaren, med. lic. Mathilda Lundberg.

Göteborgs folkskollärarinnors pensionering. Göteborgs stadsfullmäktige ha åter efter åtskilliga års hvila upptagit frågan om höjning af pensionsbeloppen för lärarinnor vid stadens folkskolor. Folkskolestyrelsen, som, då frågan år 1904 senast var uppe, yrkade afslag å pensionens beviljande, hade denna gång ändrat meing och föreslagit en höjning från 60 till 70 procent af högsta lönegraden. Drätselkammaren hade emellertid yrkat afslag å denna framställning, särskildt under anförande af en del kommunalekonomiska skäl. Efter en längre debatt beslöt emellertid fullmäktige med 38 röster mot 10 att bifalla framställningen om pensionens höjande.

Kopparbergs läns landsting har för första gången invalt en kvinna i en af landstingets nämnder. I länsassistentdirektionen har nämligen invalts fröken Helga Ekman i Domnarfvet, föreståndarinnan för Bergslagens sanatorium därstädes.

Ett internationellt katolskt kvinnoförbund (Conseil International des Femmes catholiques) har nyligen stiftats i Brüssel på franskt initiativ. Ärkebiskoparna af Paris och Meckeln ha offentligen uttryckt sin uppmuntran åt det nya förbundet, hvars syften äro: trons upprätthållande, försvarande af religionsfriheten och organiserande af det katolskt sociala arbetet. Representerade i förbundet äro följande länder: Tyskland, England, Österrike, Belgien, Spanien, Portugal, Italien, Schweiz, Brasilien, Uruguay. Hvarje land har fyra delegerade inom förbundets styrelse. Det nya förbundet stiftade genast en universell upplysningsbyrå och en tidskrift, hvarigenom samarbetet mellan förbundets medlemmar skall befordras. Förbundets säte är Paris, där äfven upplysningsbyrån finnes och där tidskriften utgifves.

Colorados barnrikedom. En kvinnlig journalist fäster i en stor Coloradotidning uppmärksamheten på att omkring 2,068 barn födas i Denver hvarje år. Hon tillägger: "Då Roosevelt lofordar oss för allt det som utföres (här i Colorado äga kvinnorna P. R.) borde han särskildt omnämna vår barnrikedom såväl i afseende på kvantitet som kvalitet. I Denver finnas jämförelsevis taladt få kvinnor, som icke fördöma själföfvallad barnlöshet. Det är icke endast de arbetande kvinnorna och de stilla "husliga", som äro välsignade med barn. Det skulle förvåna de oinvigda att höra, hur många af Denvers societetsdamer och klubbmedlemmar, som kunna vysja sina egna små i famnen, och hur många timmar om dagen de ägna åt deras vård och åt det heliga nöjet att sysselsätta sig med dem och deltaga i deras fröjder och sorger."

Vid de förberedande valen i New York den 15 September infunno sig flera kvinnor i vallokalerna för att ge akt på valförrättningen. Oenighet huruvida den nya valagen ger denna rättighet åt kvinnorna vållade något meningsutbyte och lär ha ledt därhän, att flera kvinnor häktades. Men alla lösgäfvos omedelbart och återvände till vallokalerna.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (ej annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Sex präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Gagner. 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

UNG lärarinna önskar från den 18 nov. till den 30 jan. komma i bättre familj. Är villig att läsa med nybegynnare och för öfrigt gå frun till handa. Svar till "H. J.", Mölnbo p. r.

Studentska

önskar plats i familj som lärarinna. Svar till "Realist", Karlskrona p. r.

Handarbetslärarinna

med utmärkta betyg och kunnig i kläd- och linnesömnad söker plats i skola, hem eller tapisseriaffär. Svar märkt "Flitig", Sv. Telegramb. filial, Örebro.

Som hjälp och sällskap

till äldre dam önskar ung flicka plats. Svar till "Hjälp och sällskap", p. r. Norrköping.

Ung, anspråkslös, bättre flicka,

som aflagt realskoleexamen med vackra betyg och någon tid tjänstgjort på bankkontor, önskar plats i fam. att hjälpa till med skrifögöromål och läxläsning. Är äfven van vid hushållsgöromål och villig att biträda husmoder vid hemmets skötande. Goda rek. Svar till "God handstil", Norrtälje p. r. R. tel. 207. Allm. tel. 8.

Ung studentska

som önskar resa utomlands söker plats som sällskap och hjälp för äldre dam. Sökanden är äfven kunnig i massage. Ref. önskas och gifvas. Svar emotes tacksamt till "Oktober 1910", Tidn.-kont., Karlavägen 6, Stockholm.

Ung flicka

med två års vana i sjukvård vid större lasarett önskar plats i familj att sköta sjuka. Goda rek. finnas. Svar till "Stark och villig", Regnsjö.

Prästdotter,

elementarbildad, musikalisk, arbetssam, van vid alla göromål inom ett hem, särdeles barnkär och med godt sätt att handleda och vårda barn, önskar till slutet af okt. plats i godt hem, där hon kan få anses som familjemedlem. Rek. och ref. finnas. Svar till "Barnvän" under adr. S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Sprid Dagny!

Värdinneplats

önskas i enkelt, bättre ungarlshem af en 26 års elementarbildad, husligt uppfostrad flicka. Tacksam för svar till "M.", Landskrona, p. r.

Plats som Husföreståndarinna

önskas hos ungherre eller änkeman af bildad flicka, är van att med ordning och sparsamhet sköta ett hem. Svar emotes med tacksamhet till "1910", Elmhult p. r.

23-ÅRIG bildad flicka, som genomgått husmoderskursen i Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala. önskar mot fritt vivre komma i en ansedd familj såsom hjälp och sällskap. Svar till "Hösten 1910", Gumæli Annonsbyrå, Malmö.

BÄTTRE FLICKA, kunnig i enkellare matlagning, bakning m. m. önskar för att vidare utbilda sig i hushåll komma i aktningvärd fam. där god mat och trefl. upplägn. förekomma. För att få disponera någon del af dagen för egen räkn. önskas endast liten lön eller fritt vivre. Svar till "1 Nov.", Landskrona-Postens exp., Landskrona.

EN UNG bättre flicka önskar till slutet af okt. plats i fam. Något kunnig i sömnad och van vid att delta i inom ett hem förekommande göromål. Någon lön önskvärd. Svar till "Familjemedlem", under adr. S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

BARNKÄR, något musikalisk, 20-årig flicka som genomgått 8-klassigt läroverk samt kortare hushålls- och klädsömnadskurser önskar plats som hjälp och sällskap. Road af skrifögöromål. Svar till "Smäländska 20 år", Jönköping p. r.

Kvinnlig korrespondent,

behärskande engelska och tyska språken, skicklig stenograf och maskinskrifvare, van vid bokföring och kassagöromål, önskar platsombyte i höst. Svar emotes tacksamt under adress "Platsombyte hösten 1910", p. r. Teckomatorp.

Ung flicka,

som genomgått handelsskola, önskar plats på kontor, lager eller i affär. Tacksam för svar under adr. "Villig", Nyköping, p. r.

Flicka med kontorsvana

och som innehaft plats hos domare söker anställning som skrifbiträde eller å kontor. Svar till "Skrifbiträde 1910", Södertälje, p. r.

Bokföreläsning

med bästa rekommendationer och van vid bokslut samt kassagöromål önskar plats nu genast eller framdeles. Svar till "Plikttrogen A.", Dag. Nyh. Hufvudkont., Stockholm.

Husföreståndarinna,

arbetsam och pliktrogen, barnkär, samt med förmåga att sprida hemtrefnad, önskar plats i hem, där husmoder saknas. Tager även anställning utomlands. Vidare upplysningar å Fredrika-Bremer-Förbundet, Stockholm.

Värdinneplats

önskas hos god, bildad medelålders eller äldre man, uti godt hem och aktad samhällsställning. Den sökande är något musikalisk, äger förmåga att med ordning, sparsamhet och verkligt intresse sköta ett hem samt med godt och jämnt humör göra glädjen och trefnaden bofast. Svar märkt "Hemkär 1910", Svenska Dagbladets exp., Stockholm, f. v. b.

Landtbrukardotter,

(27 år), önskar plats som husföreståndarinna eller i familj, helst på landet, kunnig i ett hems skötande. Svar till "Anna", Nyköping p. r.

Bildad, barnkär flicka,

arbetsam, enkel, pliktrogen, kunnig i handarbeten o. enkel sömnad, van att delta i husliga göromål, söker plats, helst som barnfröken. Sv. med uppg. å lön till "20 år", Bräcke p. r.

Bättre flicka,

kunnig i enklare matlagning, bakning m. m. önskar för att vidare utbilda sig i hushåll komma i aktningssv. fam. där god mat och trefl. upplägg. förekomma. För att få disponera någon del af dagen för egen räkn. önskas endast liten lön el. fritt viv e. Svar till "1 nov.", Landskrona Postens exp., Landskrona.

Bildad, nitton-årig flicka

önskar komma i godt hem för att vara som hjälp dels i hushållet dels vid läxläsning. Villig betala något. Svar till "Familjemedlem", Halmstad p. r.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

LEDIGA PLATSER.**Föreståndarinna.**

Vid den arbetskoloni, som å Lillsjönäs vid Stockholm af Hjälpklassernas skyddsförening d. 1 instundande april skall öppnas för från Stockholms folkskolors hjälpklasser utgående barn, skall såsom föreståndarinna anställas en med göromålen i ett landthushåll fullt förtrogen person, som därjämte är kompetent att leda barnens uppfostran. Årslön 600 kr. jämte fritt vivre. Ansökningar inlämnas före den 1 november till undertecknad, föreningens ordförande, som ock lämnar närmare upplysningar.

Frans v. Schæle.

Fredsgatan 9, Stockholm.

Guvernante

erhåller plats i familj att läsa läxor med två gossar, som gå i läroverk 4:de och 2:dra klasser, samt kunna undervisa i pianospelning. Svar märkt "Plats i godt hem" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Samaritsyster

kunnig i sjukvård samt intresserad af fattigvård får plats i Kiruna den 1 Februari 1911.

Lönförmåner: 600 kr. pr år, delvis möblerad bostad om 1 rum och kök samt vedbrand och telefon.

Ansökningar med utförliga upplysningar, betyg, referenser samt fotografi sändas före 15 oktober till Fru Sigrid Lenander, hvilken på begäran sänder instruktion samt lämnar andra nödiga uppgifter.

Vid Lysekils samskola

inrättas en ny lärarinnebefattning med undervisningsskyldighet i elementaravdelningen hufvudsakligen i modersmålet, tyska och engelska. Platsen skall tillträdas helst nästkommande 1 november, men eljest vid vårterminens början. Behörighet till platsen ge sådana prof, som erfordras för behörighet till ordinarie ämneslärarinnetjänst vid allmänt läroverk. Lön: 1,400 kr. Ansökningar, ställda till samskolans styrelse, böra vara inlämnade före den 15 oktober.

STYRELSEN.

Guvernante

erhåller plats i familj att läsa läxor med två gossar som gå i läroverk 4:de och 2:dra klasserna samt kunna undervisa i pianospelning. Svar märkt "Plats i godt hem" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Skolkökslärarinnor.

Tre befattningar såsom biträddade lärarinnor i huslig ekonomi vid Stockholms stads folkskolor kungöras härmed till ansökning lediga.

Ansökningarna skola ställas till Öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor och inlämnas å dess expedition, Fredsgatan n:r 9, senast den 31 oktober 1910 kl. 12 på dagen. Vid ansökningarna skola fogas behörigen styrkt merit och tjänsteförteckning, frejdebetyg samt läkarebetyg ävensom handlingar utvisande att sökande är behörig till den sökta befattningen. Närmare upplysningar om kompetensfordringar för befattningen erhållas å Öfverstyrelsens expedition.

Lönen är 1,200 kronor för år räknat.

Af lönen beräknas 150 kronor utgå i form af fri kost i skolköket och 150 kr. i form af fri bostad, där sådan erhålles.

Lärarinnebefattningarna tillträdas den 1 januari 1911.

Stockholm den 20 september 1910.

Öfverstyrelsen.

Lärarinna,

van och fullt kompetent att undervisa i svenska ämnen, språk och musik, erhåller genast plats för 3 flickor 12—14—16 år. Vidare genom Tjädres Byrå, Brukebergstorg 12, Stockholm.

Barnsköterska,

frisk, stark, pålitlig och barnkär, som dessutom vill delta i husjungfrusysslor, sökes den 1:sta november för 3 barn i ålder 6½—1½ år. Rekommendationer, uppgift å löneanspråk samt foto. torde sändas till Fru Bankdirektör Winblad, Landskrona.

En bättre, barnkär flicka,

som är villig att delta i alla husliga sysslor och som sällskap åt två små flickor, 3 och 1½ år, får bra plats i liten familj på Saltsjöbaden. Lön 300 kr. pr år. Svar till "Medlem af familjen", Svenska Dagbladets hufvudkontor, Stockholm.

En fullt frisk,

ordentlig och anspråklös flicka i ålder 16—78 år, kan få plats i enkelt landtbrutarehem, att se till ett femton månaders barn och i öfrigt hjälpa till med hvad som förekommer. Anses som familjemedlem. Lön gifves efter öfverenskommelse. Svar inom 14 dagar till Fru Agda Persson, Torshög, Fjerdigslöf.

En 16—17-årig flicka

som räknar och skrifer fermt får genast elevplats å kontor i Stockholm. Svar med fotografi. till "Framtidsplats 30" und. adr. S. Gumælii Annonsbyrå Stockholm, f. v. b.

Hushållerska,

ålder 30—45 år, frisk och fullt arbetsför, ordentlig, kunnig i enklare och finare matlagning, sömnad samt öfriga inom hemmet förekommande göromål, erhåller plats i tjänstemannafamilj i Sundsvall. Ansökan, märkt "Hushållerska, Sundsvall", åtföljd af betyg och rekommendationer torde insändas under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

English Ladies!

En ung fru, bosatt i vacker trakt på landet, önskar under höstmånaderna sällskap af en ung engelska i och för öfning af språket. Svar till "Fritt vivre", Vänersborg p. r.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, 54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti extra prima Congressgardiner i olika färger 100 cm. br. Vanliga allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggdukar. Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Bomullstygger fr. 29 öre metr. Bordvaxduk, Filtar, Gardinstufvar, Helylle-Cheviot, god kvalitet i olika färger säljes särdeles billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0 |
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Största fabrik i Skandinavien för Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.
58 Klarabergsgatan 58.

ROSABRIN

är ett absolut säkert medel mot röd näsa. Bruksanvisning, medf. Pris 1: 50. Endast hos fru HOLMIN. Lästmakaregatan 8, i p. STOCKHOLM.

Sprid Dagny!

DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRGER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik.

Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m. Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Leksandslufvor, vacker, praktisk hufvudbonad för damer.

Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter förfärdigas efter beställning, välgjordt arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. . . . . GÖR ETT BESÖK!

Wiréns Eau de Cologne **ROYAL** är fortfarande *oöfverträffad*.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)

21 Lilla Vattugatan 21 . . . . Stockholm.

Passa på tillfället

att köpa vackra, trefliga blusar till billiga priser!

Svart satinblus n:o 1035 af fin glansig satin. Sydd med veck och knappar. Mycket praktisk och omtyckt. Pris 2.60.

Perkalblusar af prima randig perkal i vackra färger och moderna smakfulla modeller:

N:o 616, pris 1.65. N:o 617, pris 2.— N:o 550, pris 2.66.

Blus n:o 549 af extra prima bomullstyg med inväfda glansiga ränder. En särdeles fin och präktig blus. Pris 2.75. Till landsorten mot postförskott eller efterkräf.

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas **vördsamt**.

OBS.! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2, 12—2 och 1/2, 6—1/2, 7 e. m. Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40). Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

Största fabrik i Skandinavien för Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.
58 Klarabergsgatan 58.

ROSABRIN

är ett absolut säkert medel mot röd näsa. Bruksanvisning, medf. Pris 1: 50. Endast hos fru HOLMIN. Lästmakaregatan 8, i p. STOCKHOLM.

Sprid Dagny!

Fältskär och Sjukgymnast

Nina Hultbom

Stockholm - Grefvareg. 27. A. T. Ö. 1822.

Massage och Sjukgymnastik,
Sår- och fotbehandling.

Fru E. HOLMIN, Lästmakaregatan 8, n. b.

Hygienisk ansiktsbehandling, Vibrationsmassage & Elektricitet, Manicure, Fotbehandling, Handbad för kylda händer.
Tel. Brunk. 37 99.

Begär Gardin- & Mattlagrets

Stockholm, Söder,

nyutkomna katalog N:o 7. Största sortering, billigaste priser. Sändes gratis och franko. Agenter antagas.

Världsberömda
äro

SINGER
Symaskiner!

Filialer på
alla
större platser.

KAFFET HAR STIGIT kolossalt på kort tid.

Passa därför på och köp af mitt inläggande lager, som ännu säljes till följande låga priser:

Fin Lavadosblandning	1: 15
Extra 1:ma Guatemala, Fin-Fin smak	1: 20
Extra 1:ma Ljus Java, mild och god	1: 25
Extra 1:ma Blå Java, synnerligt omtyckt	1: 28
Utsökt Javablandning (flera goda sorter)	1: 30
Extra 1:ma Central Amerik. Kaffe	1: 35
OBS.! Äkta Arabisk Mocca-blandning	1: 38
Java Liberia, högfinaste kvalitet	1: 45

Förväxla ej mina Kaffesorter med dem som af andra firmor utbudas under samma namn. Profenlig vara. Redbar behandling.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkräf eller förskottslivid (minsta parti 10 kg.). — Skynda rekv. Vid köp af 60 kg. fraktfritt. Prof af samtliga sorter mot ins. af 20 öre i frimärken. Klipp ur annonsen!

K. W. KARLBERG, Idungatan 5, Stockholm.

Föreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt i Stockholm

sammanträder måndagen den 10 okt. kl. 7.30 e. m. i Landtbruksakademien sal, Mästersamuelsgatan 47. Ärenden: 1. Förslag om språkkurser med anledning af den internationella rösträttskongressen. 2. Nästa Centralstyrelsemötes hållande i Stockholm. 3. Stockholms F. K. P. R:s andel i kongresskostnaderna. Föredrag af fröken Anna Kleman öfver: "Mary Wollstonecraft, en kvinnörelsens pionär". Resterrande årsafgifter upptagas. Nya medlemmar vinna inträde.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Teofron Säve. Af *Lydia Wahlström*.

Moral.

Huru skaffa pengar till kongressen?

Hvad böra högerkvinnorna göra? Af *Jenny Wallerstedt*.

Inbjudan.

Märkeskvinnor inom tyska rösträttsrörelsen. Af *Hilda Sachs*.

Germansk vallfärd. II. Af *Huck Leber*.

Insänd litteratur.

Från allmänheten.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Hygieniska Skodon

tillverkas för Herrar, Damer och Barn.

OBS.! Prisbelönta af Dräkt-Reformföreningen.

Skodon tillverkas äfven efter modern fason.

Allt arbete utföres noggrant och af bästa material.

P. Gust. Pettersson.

52 Drottninggatan 52.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg 1, 1 tr.

STOCKHOLM.

Ett svart klädningstyg,

6 mtr. helylle satinkläde, 90 cm. bredd, tjock, mjuk kvalitet, djup svart färg med ovanligt vacker glans, varar i många år, säljes till endast 10.50 st. Otto Oskarsson, Kl. N. Kyrkog. 22, Stockholm.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.